1ste. JAARGANG. CURAÇAO DEN 15n. NOVEMBER 1884. N° 46.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO.
PLEIN VAN PIETERMAAL N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Courant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number sò fl. 0,25.
Un aunacio di 1 tè 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

17 Nov. *Paketsch.* van St. Thomas.
22 .. *Maracaibo* .. Maracaibo.
27 .. *Valencia* .. New York.
30 .. *Maracaibo* .. Maracaibo.

CALENDARIO.
November.

16. DOMINGO. S: Martin papa i m.
17. LUNA. S. Gregorio Taumaturgo ob.
18. MARTES. Dedicacion di Basilica di Apost.
19. RAZON. St: Elizabeth reina.
20. HUEBES. S. Felix de Valois c.
21. BIERNES. *Pres ntacion di N. Sra.*
22. SABRA. St: Cecilia v. i m.

STAND DER MAAN.

N. M. 17 Nov. 1 ure 36 m. P. M.

Opkomst der Zon:
20 Nov. 6 ure 15 m.
Ondergang der Zon:
20 Nov. 5 ure. 45 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

24 Nov. *Caracas* naar New-York.
25 .. *Maracaibo* .. Maracaibo.
2 Nov. .. .. ..
7 .. *Paketsch* .. St. Thomas.

NEDERLAND.

I

De mail-booten brachten ons in de laatste weken belangrijk nieuws uit het Moederland. Het spreekt van zelf, dat nieuwstijding van buitengewone belangrijkheid uit het stille, rustige Nederland doorgaans ook meer of min Jobs-tijdingen moeten zijn. Zoo is het ook thans. Toch zou men dit zoo aanstonds niet gelooven, als wij aanvangen met de vermelding, dat een fraaie en langdurige zomer een overvloedigen oogst van de meeste veldgewassen heeft opgeleverd. Ten gevolge van dien zijn de gewone levensmiddelen, vooral die van graan en meel, aanmerkelijk in prijs gedaald. Dit zou een blijde tijding mogen heeten, als hier niet in herinnering moest worden gebracht, dat in het Moederland voor verreweg de meeste levensbehoeften hooger prijzen berekend worden dan in de naburige landen; en er ook niet tegenover stond, dat de Nederlandsche werkman tegenwoordig zoo moeilijk aan werk, de handelaar nog moeilijker aan zaken en de fabrikanten en industrieelen bijna niet aan bestellingen kunnen komen. Onderscheidene fabrieksteden leiden een kommervol bestaan. De kamers van koophandel jammeren over het vrijhandel-systeem. De liberaliteit van onze tegenwoordige wetgeving maakt het den landzaten niet gemakkelijk een penning te verdienen, terwijl de vreemdeling zijn hart aan den room van de melk mag ophalen. Uitzonderingen treft men op elken regel aan. Zoo ook hier. Alleen de keurbende toch onzer hedendaagsche Verlichting — het legioen der Schoolmeesters met hun rijke bezoldiging van 's Lands wege, met hun vorstelijke paleizen van onderwijs en allergeriefelijkste woonhuizen met steeds vroolijk rookende schoorsteenen — heeft geen reden tot klagen. Zoo leest men van het dorp *Heiloo*, „dat „aldaar de woning van een openbaar schoolhoofd zoo ruim en „fraai was gemaakt, dat de meester bedankte om er in te wonen, waarna het huis toen maar „door den burgemeester betrokken werd. Toen deze in de „nieuwe woning zou gaan, had „hij wel een beetje bezwaar er „tegen, want als er eens een andere meester kwam, die het huis „niet te groot vond, dan zou hij „weer moeten verhuizen. Doch „de onderwijzer slaagde er in, „hem volkomen gerust te stellen „met de verzekering dat nimmer „een meester een zoo kostbaar „gebouw zou betrekken."

Dit staaltje van onbezonnen schoolweelde doet ons onwillekeurig aan het reeds tweemaal (1857 en 1878) zoo onbezonnen uitgelegde art. 194 onzer Grondwet denken — en wij bevinden ons in den geest midden op het terrein der binnenlandsche politieke gebeurtenissen in Nederland.

Wat er op dat terrein geschied is, hebben wij in het voorgaande nummer van den „Amigoe" in hoofdzaak reeds medegedeeld. Zijne Majesteit de Koning was, na gehouden overleg met de Staten-Generaal, van oordeel, *dat er noodzakelijkheid bestaat om art. 198 der Grondwet te herzien.*— Na afkondiging dier wet werden volgens voorschrift van art. 197 der GW. de Kamers ontbonden (*11 Oct.*)— De verkiezingen voor de nieuwe Tweede Kamer zouden op Dinsdag 28 Oct. en de eventueele herstemmingen op 4 Nov. daaraanvolgende gehouden worden; de samenstelling van de Eerste Kamer werd bepaald op 5 November.— De *Nieuwe Zitting* der Staten-Generaal zal geopend worden op Maandag 17 Nov. a. s.

In 17 jaren had zulk een gewichtig feit als de ontbinding der Staten-Generaal niet plaats gehad. Het vraagstuk der verkiezingen trad nu op den voorgrond. Aan wie de zegepraal bij de stembus? Een antwoord is reeds door de kabel-telegrammen naar de Nieuwe Wereld overgebracht. Hoe het mogelijk is, dat de Liberale partij wederom de machtige en beslissende zou kunnen zijn in 's Lands Vergaderingen! Immers een lange zonden-lijst had zij, volgens hare tegenstanders, op haar geweten.

De Standaard, het hoofdorgaan der anti-revolutionnaire partij zeide, dat bij de aanstaande verkiezingen ons volk zich noodzakelijk herinneren moest, hoe het 25 jaar lang door de liberalen bedrogen is. Het blad haalt daarvoor o. a. de volgende bewijzen aan:

1. Beloofd, dat beter onderwijs de gevangenissen leeg zou halen, en... feitelijk de gevangenissen voller dan ooit.

2. Beloofd, dat hun zegepraal de geesten zou verlichten, en feitelijk... de krankzinnigengestichten volgepropt.

3. Beloofd, dat algemeen welzijn zich onder alle rangen en standen zou verspreiden,... en feitelijk de zelfmoord van verschrikte zielen, die het niet meer uit kunnen houden, aan de orde van den dag.

4. Beloofd, dat de werkman en wie minder nog dan de werkman is, een tijd te gemoet ging van geluk, en... feitelijk als nooit te voren onder alle rangen van den vierden stand geklag.

5. Beloofd, dat degelijke regeling onze financiën genezen zou, en... feitelijk altoos nieuwe tekorten, met altoos nieuwe leeningen en altoos zwaarder lasten voor de deur.

6. Beloofd, dat het liberalisme onze Indiën zou redden, en... feitelijk is Indië er droever aan toe dan ooit; volstrekt niet alleen op Atjeh, maar ook op Buitenzorg, waar men heusch het „buiten zorge" zijn reeds lang heeft verleerd.

7. Beloofd, dat de opbrengst van landbouw en nijverheid met rustelooze klimming stijgen zou, en... feitelijk nu reeds de landprijs dalend, de room van de melk af, en stilstand, ja achteruitgang van zaken in elken hoek.

8. Beloofd, dat ieders vrijheid van conscientie zou worden geëerbiedigd, en... feitelijk, op schoolterrein en in de vacinequaestie de klaarblijkelijkste dwang doorgezet.

9. Beloofd, dat er een regiment van recht en billijkheden zou aanbreken, en... feitelijk door de schandelijkste partijzucht de kiesdistricten zóólang verwrongen en verknipt, dat 34.000 meer dan 37.000 wierd.

10. Beloofd, dat verdraagzaamheid alom zou zegevieren, en... feitelijk, zie het aan België, zoodra hun haan niet langer koning kraait, kabaal en straatrumoer aan de orde.

11. Beloofd, dat alle partijen gelijk voor de wet zouden zijn, en, en... feitelijk, o. a. bij monde van het *Handelsbl.* verklaard, dat de antirevolutionnaire partij als zoodanig buiten het gemeene recht staat.

12. Beloofd, dat beurtelings elke partij zou kunnen zegevieren in het parlement, en... feitelijk, bij monde van Levy, met feitelijk verzet gedreigd, zoodra we ook maar even de hand naar de teugels van het Staatsbewind dorsten uitstrekken.

Ook op het terrein der verkiezingen stonden de kansen der Liberalen zoo buitengewoon voordeelig niet. Hieromtrent schreef *de Post* van 4 Oct. jl.

„Ingevolge de wet van 26 Jan. 1878 tot herziening der in art. 99 der Kieswet bedoelde kiestabel, is onze Tweede Kamer op dit oogenblik 86 leden rijk. Van die zes en tachtig „edelmogende heeren", gelijk de leden der Staten-Generaal tot het jaar 1848 betiteld werden, behooren er 45 tot de liberale, 20 tot de anti-revolutionnaire, 18 tot de katholieke en 3 tot de conservatieve partij. Tegenover 45 liberalen staan alzoo 41 anti-liberalen, zoodat de eersten bij eendrachtige samenwerking nog steeds het parlementaire heft in handen hebben. Uit dien staat blijkt echter tevens, dat de anti-liberalen slechts twee zetels op de liberalen behoeven te veroveren, om hun dat geliefkoosde heft uit de handen te slaan, en reeds bij eene bemachtiging van drie zetels hunne zegevierende vlag op de groene banken van het machtigste college van den Nederlandschen staat kunnen planten. Nu bestaan er buiten de districten Arnhem, Zutfen en Tiel ook nog andere zoogenaamde twijfelachtige districten, maar daar hebben de anti-liberalen haast alles te winnen en nagenoeg niets te verliezen. Utrecht, Dokkum, Sneek, Deventer en Dordrecht behooren thans nog geheel aan de liberalen, doch het behoud dier stellingen zal den liberalen bij een vereenigd optreden der anti-liberalen heel wat moeite en inspanning kosten. Te Middelburg (1 lib. en 1 anti-rev.) en te Almeloo (1 cons. en 1 lib.) staan beide partijen neus aan neus; indien echter de anti-liberale kiezers hier

slechts eenigermate op hunne neuzen passen, zij kunnen den liberalen neus gemakkelijk verwijderen.

„Alleen te Haarlemmermeer (1 Kath.) en te Steenwijk (1 anti-rev.) kan den anti-liberalen de zege min of meer ernstig betwist worden; als evenwel de Katholieken en de anti-revolutionnairen zich niet door den vijand laten verschalken, is de kans op overwinning voor de liberalen ook hier uiterst gering. In de overige districten zullen liberalen en antiliberalen hoogst waarschijnlijk de thans door hen ingenomen positiën behouden."

Men vrage nu niet meer, wat de oorzaak geweest is dat de Liberale partij nogmaals kan gezegevierd hebben. „Het vereenigd optreden van Katholieken en Anti-revolutionnairen" zou die partij ongetwijfeld op den achtergrond gedrongen hebben; en dat dit laatste niet geschied is, ligt dus alleen aan de weinige samenwerking die er tusschen beide eerstgenoemde partijen tot stand moet gekomen zijn. Geweten en plichtgevoel deden de Katholieken besluiten, bij de stembus groote offers te gaan brengen aan de Anti-revolutionnairen; maar van dezen ondervonden zij geen wederkeerige hulp noch erkentelijkheid: de haat tegen Rome bleek bij sommigen nog feller te zijn dan die tegen de dwingelandij van het Liberalisme; zoo liet het zich dan ook aanzien, dat uit die verdeeldheid in het antiliberale kamp de zegepraal der Liberalen zou geboren worden. Of die triomf schitterend en van groote beteekenis is; of de eerste uitslag der verkiezingen door dien van de eventueële herstemmingen nog niet aanmerkelijk zou zijn gewijzigd — met belangstelling zullen wij daarover nadere berichten ontvangen.

Pakiko S. S. Leo XIII ta condena Masonería?

II

Riba e pregunta-aki, ta dos siman pasar, nos a doena un respondi. Awor nos lectornan conoce unoe di e hopi razonnan, koe S. S. Papa Leo a doena pa papia un sentenci di condenacion contra Masonería. E razon-ai ta klaar i pa un homber serio i reflexionador é meste ta decisivo. Wel S. S. a saca foi Sociedad masónico mees prueba koe Masonería mester ta condenar—: Masonería ta un sociedad secretoe; i ningun homber di sintir, si é kier obra coe sintir, lo por decidi pa cumpli obligacion desconocir bao di primintimentoe solem i huramentoe santoe.

Ora nos ta defende e Encíclica *Humanus genus*, semper lo nos jama toer atencion riba e prueba-akí; ta un harma koe dificilmente lo nos larga nos contrariunan rankéle foi nos mán. Segun nos primiutimentoe lo nos saca algun consecuencia di e prueba-aí. Asina e prueba-aí mees lo lombra coe un luz muchoe mas klaar.

A.

Masonería mester ta prudente coe su huicio riba Reunion Católicanan.

Nos ta mira, nos promer consecuencia ta n'e mees tem un aviso pa Masonnan. Ta un berdad koe hopi di nan ta bini riba nos, Católico, coe e verwijt, koe nos mees den nos Iglesia, nos tien institucion i reunion koe ta parce sociedad di Masonería manera dos drup di awa. Den di e diananaki mees, akí na Curaçao mees, nos mester a tendé, koe Congregacinan di mucha homber i muber; *Union di San Hosé* di hombernan na Pietermaai; sí, hasta Congregaci di mubernan na Pietermaai también, ta berdaderamente masónico. Inocencia di e observacionnan-ai ta doena di conoce unbé e forza contundente (koe ta verpletter) di e prueba contra *Encíclica!* Manera un curiosidad sin embargo, ja koe den ciertoe cirkel di Curaçao nan a doenéle toer derechi di placa koe ta pasa, nos só por a caiboca, i nos kier toema *nota* solamente k'é ta existi i k'é ta pasa den es tera-akí.

Algun otro hende ta moenstra dede, coe mas parcementoe di berdad, riba e Congregacion mas grandinan di Instruccion, Caridad, etc., i principalmente riba e Orde di Kloosternan, i principalmente, riba Sociedad di Pader Jezuïtanan. (Nos ta scirbi pa e lesadornan koe no ta sinti spantoe den nan coerazon, ora nan tende e palabra *Jezuïta!*) Si algun bez por ta, anto parcementoe i ganjamentoe, como tata i jioe, ta akí den manera pia coe carni. Rev. Pader *M. Gavin*, é mees un jioe spiritual di San Ignacio di Loyola, a doena prueba di esai convincente (koe ta combence) poco tem pasar, den Catedral di Londen, oende Dia Doemingoe 27 di September pasar, el a cera su serie (hopi trai otro) di conferencia coe un discursoe importante riba Iglesia Católica i Masonería.

E Jezuïta sabir a moenstra caba coe razonamentoe masjar grandi, koe Cristianismo — Protestantismo meescos koe Catolicismo— a ricibi un golpi di doctrinanan di Masonería nada menos koe den su coerazon; i p'esai den Masonería el a haja su enemigoe di mas grandi. Den algun otro cos esai ta confirmar coe un moenstramentoe riba e spiritu conocir di Mason francesnan, koe ta ninga públicamente di kere den existencia di Dios i inmortalidad di alma. Habitante Israelita, Protestant i Católicanan di Curaçao no tien noode di haci un biaga na Francia; larga nan leza noema coe atencion e „*Beschouwingen*" den ultimoe numbernan di *Curaçaosche Courant*, koe *Loge Vergenoeging* es ta, probablemente no mas koe ún miember— ta brei poco poco manera un meja masónico (e expresion ta mitar di un famoso escritor hoelandes); e „Beschouwingen" aí ta proba té na conviccion, koe cada Mason meste renuncia Ley i Profetanan, i mester kibra henteramente coe su kerementoe Protestant of Católica, si é kier combini coe e „*Beschouwingen*" i ta un berdadera Mason.)

Esainan ta hechos (hacimentoe), koe ningun hende lo ninga, Pader Gavin ta bisa.

Despues e orador ta sigi defendé su Sociedad, i coe esai é toema harma na fabor di toer Orde i Congregacion religiosanan di Iglesia Católica.

Asina é ta sigi hinter. „Promer nos pasa na considera Masonería Ingles, nos kier papia un palabra riba un otro Sociedad, koe hopi bez hende ta tende nan papia di dié den mundoe, i koe su enemigoenan ta sigura, k'é ta un sociedad secretoe. Masonnan ta papia klaar, koe nan no tien un enemigoe mas sterki i mas skerpi koe *Jezuïtanan*, i koe nan ta pertenece na un sociedad secretoe.

„Wel, un Sociedad secretoe lo no por ta otro mas koe es un, koe ta tene secretoe su ley i statutonan, su reglamentoe i organizacion interior. Toch hende ta haja ley i statutonan di Sociedad di Hesus den toer librería di toer stad di mundoe. Lo boso haja nan na dozijn den cualké tienda di boeki na Londen. Bai, oende koe boso kier, i pidi toer bendedor di boeki di ley i statutonan di e Sociedad-ai, unbé lo nan pone nan den bo manoe.

„Kiko tien cerca Jezuïtanan koe ta secretoe? Nan ta predica casi arriba toer preekstoel di mundoe Católico; nan schoolnan ta plamar na toer tera; hende ta haja nan misanan na toer camina koe hende ta sinja kerementoe Católico, i mil i mil hende a toema nan educacion cerca nan.....

„Si algun bez nan haci inhusticia, larga nan klage é persona particularnan na husticia cerca e Autoridad establecí i castiga nan. Maar si nan ta inocente, anto no coeri coe nan for di toer tera civilizar, manera nan no tabata dignoe di hala rosea den e mees aire coe nan progimonan!

„Masonnan ta hura un huramentoe secretoe, koe ta obliga nan bao di castigoe, di cumpli toer orde di nan Superiornan. Hopi scirbimentoe publiek ta sigura, koe e Cabeznan di Sociedad di Masonnan ta desconocí pa NUEBE-DIEZ PARTI di su miembernan — mí ta meen e *Persona Superiornan di mas haltoe*. Naturalmente esnan koe ta goeberna e gradoe mas abaonan ta conocir.

„Jezuïtanan, pa nan banda no tien ningun huramentoe secretoe,— nan no ta haci tampoco ningun primintimentoe di cumpli *absoluto*— sin kita nada afó— toer orde di nan superiornan. Wel nan ta priminti, koe lo obedecé nan Superioridad den toer cos koe nan no ta picar; i asina pres nan ricibi orde di haci cualkier cos, koe nan concenci ta bisa nan ta *Picar*, anto un *mandamentoe di nan Orde mees* ta manda nan di *no* obedece un overste asina; i orde di e overste-ai lo ta pa nan di nada i ningun balor.........................

„Jezuïtanan tien alomenos un cos, koe nan por ta orguljoso di dié, si ainda no por tien algun cos mas — está principalmente, koe na cualkier lugar di mundoe, oenda Iglesia Católica ta sufri persigimentoe, Sociedad di Hesus ta di promer di toer koe ta gejaag. Wel, tantem e privilegio-ai keda di nan, tantoe alomenos lo nan tien parti den sufrimentoe i den gloria di Cruz di Hesu-Cristoe." (*).

Un hende di verstand lo sabi awor kiko é meste corda di e *secretoe*, koe tantoe bez nan ta papia i bisa, koe ta reina den nos Congregacion, Reunion i Orde religioso of di Kloosternan!

Un binti anja pasar, tabata e inmortal Pio IX, koe, den un *Alocucion*, dia 25 di Sept. 1865 a defende i berguenza e acusacion-ai di nos contralinan, coe un palabra corticoe, maar decisivo: „; Esta un diferencia sin fin ta existi meimei di Sociedad di Masonnan i di e Reunion piadosonan di creyente, koe ta florece den Iglesia Católica!

„Den nan no tien *nada* secretoe, *nada* scondir: e leynan koe ta goeberna nan ta para habrir pa toer hende; habrir també ta toer e obranan koe ta worde hacir ai den conforme coe doctrina di Evangeli."

„*Nos leynan també, nos reglaan també ta conocir, nos obranan també ta habrir i klaar dilanti wowo di henter mundoe*" asina hopi Mason di Curaçao coe calma, coe sosiegoe, coe amistad lo bisa nos també. Ta berdè, hopi courant di Masonnan di België, di Francia i di Spanja lo kier a defende Orde di Masonería di e manera aí, i hasta desconoce un cos koe ta un di e puntoe principalnan di Papa Leo su razonamientoe, esta, koe Masonería ta un sociedad *secretoe*. Maar pa esnan koe a studia historia di Masonería; koe consulta testimonio di un number considerabel di Mason, koe nan scirbimentoe i declaracionnan tien marca di berdad i sinceridad; koe ripara obra i tratoe meescos koe doctrina no di algun, maar di mil i mil miember di Masonería na Hoelanda, Alemania, Austria, Francia i Italia— pa esainan e statuto of regelmentnan *conocir* i publicar na imprenta, ta *masjar incompleet* i den nan — manera nos ta bai moenstra awor — ni un punta mees di e sluier di *secretoe* ta worde lamantá.

Sigur, ademas di e statuto publicknan-ai, tien hopi otro koe tien un tendencia henteramente desconocir. Asina nos por leza masjar klaar den Constitucion nobo di Masonería ingles (Vertale di Aleman, di 3 edicion, blaadje 308 di promé boeki di Statutonan): „ Toer e debernan-aki boso meste cumpli coe cuidao, meescos koe *esnan koe lo nan bisa boso di un manera* KOE NO POR TA SCIRBIR."

Meescos Gran-loge Real na Berlin (Grosse Loge von Preusen, genant Royal-York).

Esaki ta conta den *e promer cosnan koe ta exigir foi miembernan*, cumplimentoe di es obligacionnan *koe no ta scirbir*; (den blaadje 188 di su boeki di Statutonan). Difuntoe Conde van Haugwitz, Minister bieuw di Prusia, i Provinciaal-Grootmeester di Orde di Masonería, lo doena nos un prueba mas, koe Masonería den su ser i naturaleza ta un *sociedad secretoe* — i secretoe na tal gradoe, koe miembernan di es gradoe mas abaonan ta worde ganjar bergonzosamente coe e palabra di oro i boenitanan: *Amor pa humanidad, progreso di felicidad di hende coe caridad, ta únicoe fin principal di Masonería.*— Den su famoso „Memoria", koe podeser lo sirbi nos despues atrobé riba algun otro cuestion tocanti e *Orde*-aí, é ta bisa:

„*Nos sabi, ki poco e promer drentamentoe den di e Orde por satisface nos spiritoe; maar juist esai ta cos di mas peligroso pa un imaginacion muchoe biboe... Apena mi a bira mondig (major di edad), ora mi a mirá mi caba poné na cabez di Masonería, i hasta den Capítulo mi a ocupa un gradoe haltoe. Promer mi a conoce e puntoe oende mi tabata tirar, ja mi a hajá mi jamar pa toema riba mi direccion mas haltoe di un parti di e Reunion di Prusia, Polen i Rusianan di Orde, of alomenos pa haci algun influencia riba nan.*

„*Den su trabao secretoenan e tempoe-ajá (1777) Masonería tabata partir na dos partida*.................................

„Ta por nada koe awé (1822) lo mi trata di haci hende comprende com mi curiosidad cendé na flam a logra di haci mi conoce *e secretoenan, di otro manera asina bon wardar*, di un partida tantoe manera di e otro. *Toch ta un berdad, koe toer dos tabata habri dilanti mi.* MAAR NAN TOER DOS A CAUSA MI INDIGNACION."

Den kiko hustamente e secretoenan ta consisti, no ta di nos cuestion awor; basta koe nos por haja sabi aki, com pa un Mason, koe a ocupa un *lugar haltoe* mees den Capitulo di su Orde, *ainda tien secretoe, koe ta asina bon wardar p'ele.* E indignacion di Conde Haugwitz ora el a discubri e secretoenan di e Orde sin duda lo haci nos lectornan corda riba e indignacion santoe, koe e *gradoe mas haltoenan* di e Orde a causa na nos difuntoe Prins Frederik der Nederlanden, Grootmeester Nationaal di Masonería di Hoelanda. Den su *Circulaire* di 1819 „na toer Mason di Hoelanda, riba gradoe di Aprendiz i Companjeroe" é ta bisa: *E dignidad koe bosonan a doena mi, i mi relacion den Hoelanda mees i den otro tera strangeroe a habri camina pa mi jega na* TOER SECRETOENAS *di nos Orde*.

Banda di e bewijsnan-aki, koe, maské nan fecha bieuw, ta mantene forza fresco i invencibel di bewijs, koe Masonería mester ta jamar un sociedad *secretoe*, lo nos pone un testimonio só di fecha nobo pa fortifica i confirma nan.

Dos anja pasar, na anja di N. S. 1882, difuntoe Prins Alexander, Grootmeester-National di Masonería, a scirbi na Mr. Vaillant Reg.·. mr.·. di Logi *L'Union Royale* na O.·. di 's Gravenhage e palabra importantenan, koe un biaga caba, coe otro fin, nos a trece bao di wowo di nos lectornan:

„Koe, promé di mi drentamentoe den „Orde di M.·. mi no tabatien un idea „drechi di lo ké Masonería ta meene, lo „no admira ningun hende, *pasobra ta* „*conocir, koe e panja misterioso k'é* „*ta lorar cuben*, ta spanta hopi hende „di drentele. E sluier (velo) impenetra„bel, koe ta tapa Masonería, ta poco a „propósito pa haci un hende haja un bon „idea di su lucha i di su obranan."

(E Prins no a leza anto nunca ningun boeki, koe ta trata di Masonería?— nunca é no a studia su estatutonan?— i é no a tende tampoco toca bacia rond di mundoe i publica: koe *fin* di e Orde no ta mas koe amor, amor i semper amor pa humanidad?)

„*Punta di e sluier no ta worde* „*hizar* — E SLUIER NO TA CAI HENTERA„MENTE — *sino ora hende ta den e* „*Orde caba.*"

Wel: esnan koe ta scirbir den Orde di Masonería, kiko e sabi di Masonería? Den e gradoe mas abaonan *nada! Nada* di e berdadero plan, *nada* di e *obgetoe* propio di Masonería! Esai e Prins-Grootmeester-Nationaalnan mees ta sinja nos. I den e gradoe mas haltoenan? „Mas parti „di e gradoe mas haltoenan ta lastima „sano huicio i sintimentoe, of nan no ta „nada mas koe forma i ceremonia, (*)

(*) The Universe, London, Saturday, August 2, 1884.

(*) E miembernan di e *gradoe mas abaonan* hopi bez a perde foi bista e respet pa e *gradoe mas haltoenan*. Courant Masónico „*die Bauhütte*" (1865 Bz. 153) ta papia di e gradoe mas haltoenan coe un menosprecio particular mees, i é ta caba un artikel dedicar n'es-aí, coe e deseo, koe ta sigi:

„Nos roeman stimaruan na Prusia mes„ter a percura di gasta nan placa mihó, „lugá di ofrecéle n'é Moloch di gradoe „mas haltoenan, i nan meste tene cuidao „pa nan no marra nan manoe, mas koe „nan ta marrar caba. E ceremonia gran„di i e seriedad forzá, koe ta companja „drentamentoe den e gradoe mas Haltoe„nan, no por ganja un Roeman koe kié „usa su sinti. Pasobra pronto é ta haja „sabi k'el a bini na conocementoe coe „*exterioridad* i *formanan nobo*, „maar di ningun manera coe un conte„nido nobo.

„Masjar poco ta e noember di Roeman„nan, koe ta comprende e ganjamentoe„aí unbé; maar multitud ta pusja bai „aden noema...........................

„Contrali di e Gradoe haltoenan-aí e „Logi i Roeman frances i alemannan a „cobe nan lugar berdadera: masjar sim„pel: nan no kier drenta aí-dea! O, ma„ra por jega asina aleuw, koe lo ta pa „un Logi un titel di honor, ora ningun „di su miembronan ta pertenece na un di „e gradoe mas haltoenan; asina aleuw, „koe drentamentoe den di e gradoenan-aí „lo ta desaprobar universalmente—: koe

„ of nan ta resultado di intencion parti-
„ cular i p'esai toer hende no por sigi nan
„ i solamente algun hende lo por acepta
„ nan. Mi meste reconoce mees, koe den
„ algun di e gradoe mas haltoenan mi a
„ haja algun institucion hinteramente con-
„ trali coe fin di e Orde: mehoramentoe di
„ humanidad."

Anto nan no meste canta statuto i reglanan *publicar* i *conocir*, pa trata di nenga lo ké ta klaar pa hinter moendoe: esta, *Masoneria ta un Sociedad* SECRETOE.

Sobrá, nos ta kere, koe ningun hende lo por trece cos fundamentoe nada contra e razon, pakiko Papa Leo a condena Masoneria. Anto di promé consecuencia práctica, koe ta sali foi Papa su prueba, tabata coe derechi, koe nan no tien razon di brandmerke, manera ta sosode asina hopi bez, manera sociedad *secretoe* e reunion Católiconan, i principalmente e Orde religioso of di kloosternan. Nos ta bisa *brandmerke*; pasobra, di berdad, un sociedad *secretoe* ta un cos irracional i inmoral, camina anto toer hende di bon sinti meste warda nan di drenta, si é no kier obra di un manera irracional i inmoral.

Mi lector stimar! Bo kier pa cabamentoe, un exempel fó di historia, koe ta confirma hinteramente i literalmente Papa Leo XIII su redeneere? Wel, den di e carta, koe nos a nombra dirigir na *Mr. Vaillant*, nos Prins Alexander nunca loebidar, ta haci e declaracion importante koe ta sigi:

„ Ora toer cos di preparacion tabata ha-
„ cir pa confirmá mi den e Orde, *mi a*
„ *para corda i delibera, pasobra*
„ *tabata pa mi un cos pisá, pa mi*
„ HACI UN PRIMINTIMENTOE DI FIDELIDAD
„ *na principionan, koe no por ta-*
„ *bata habri dilanti mi den toer*
„ *nan hanchura.*" Asina un berdad irrecusabel ta, koe un primintimentoe solea i bao di huramentoe di obedece na e estatuto i reglanan-ai, na e principio i doctrinanan, koe hende NO conoce padilanti of TOER HINTER, meste haci un hombér di sinti i di caracter tembla— maské cu ki religion é ta!! Pasobra haci un tal primintimentoe, un tal huramentoe, manera Papa Leo XIII ta sinja den su Enciclica *Humanum genus*, ta IRRACIONAL i INMORAL. I coe es-aki e sociedad *secretoe* di Masoneria ta *condenar*.

Nos consecuencia di dos, koe ta sali fó di e razon-aki pakiko Papa Leo XIII a condena Masoneria, lo ta respondi riba e pregunta: *Kiko lo nos corda di un Mason, koe ta bandona su Orde.*

„ nan no bai contempla nan manera trapi mas
„ haltoe, sino manera trapi di mas abao
„ di organizacion masónica............"

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-besluiten.

Curaçao, den 13n. Nov. 1884.

Bij de op den 29n October 1884 op het eiland *Saba* gehouden verkiezing van een landraad, ter vervulling van de vacature, ontstaan door de benoeming van den Heer *E. H. Simmons* tot Griffier enz. aldaar, is de Heer *J. G. E. Grossby* gekozen met *zes* van de *negen* uitgebrachte stemmen.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd de Ni. 40 en 41, 1884, van het *Bericht aan Zeevarenden*, uitgegeven door de Afdeeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage.

NEDERLAND.

De Nederlandsche Katholieke Kerkprovincië heeft op 15 Oct. jl. een zeer gevoelig verlies ondergaan in het afsterven van Z. D. HOOGW. MGR. HENRICUS VAN BEEK.

De doorluchtige Prelaat werd te Amsterdam den 24 Maart 1816 uit eenvoudige en godvreezende ouders geboren. Reeds op jeugdigen leeftijd deed zich de uitnemende aanleg van den knaap kennen, die het Gymnasium zijner geboorteplaats bezocht en daarna op de Seminariën zijne opleiding voltooide. Den 16n October 1842 priester gewijd, vervulde hij de H. bediening o. a. te 's Gravenhage, tot het vertrouwen zijner overheid in zijne talenten hem riep als leeraar aan het Seminarie Hageveld, waar hij na het vertrek van Mgr. Pluijm z. g. optrad als Regent. Tot 1861 bleef hij als zoodanig werkzaam, werd toen door Mgr. Wilmer z. g. aangesteld als pebstaan der kathedrale kerk van Haarlem en zag zich weldra de waardigheid van kanunnik toegekend, en van vicaris-generaal. Den 19n Juni 1874 werd de verdienstelijke Overledene tot Bisschop van Breda benoemd.

Z. H. de Paus huldigde die veelzijdige verdiensten door diens benoeming tot huis-prelaat van Z. H. en assistent bij den pauselijken troon. Z. M. de Koning schonk hem het ridderkruis van den Nederlandschen Leeuw. Daarenboven was Mgr. van Beek begiftigd met het grootkruis der Orde van het Heilig graf. Hij ruste in vrede!

Naar men meldt, zou het voorstel van den minister van Financiën, in zake de voor te stellen tabaksbelasting, inhouden een accijns van *f* 24 per 100 kilo voor inlandsche ongefabriceerde tabak en *f* 12 voor inlandsche tabak, met de faciliteit om den accijns te voldoen 4 maanden na inslag van de tabak.

De bestaande invoerrechten van 70 cent per 100 kilo zouden gehandhaafd blijven.

— Wel verre van ernstig ziek of op nieuw ingestort te zijn, is Z. M. de Koning volgens den Haagschen corresp. van de *N. Gron. Ct.* in de laatste weken vrij gezond en in kracht toegenomen. De reis naar Luxemburg is niet ondernomen zonder voorafgaande raadpleging met 's Konings lijfarts, dr. Vinkhuyzen Sr., die, vóór enkele maanden in de grootste bezorgdheid over Zr. Ms. toestand, er thans geen bezwaar hoegenaamd in gezien heeft, dat hij zich op reis begaf. Men leide daaruit echter niet af, dat 's Konings kwaal geheel is geweken; dat is helaas 't geval niet. De kiem van de nieraandoening is niet overwonnen, en al verkeert Z. M. dus ook in een bevredigenden toestand, er blijft op den duur gevaar bestaan voor een herhaling der ziekteverschijnselen.

— De groote bedrijvigheid, die bij de marine heerscht en zich openbaart in het overbrengen van vele oorlogschepen naar Hellevoetsluis, is het gevolg van een besluit der commissie van officieren der zee- en landmacht. Deze is van oordeel, dat Hellevoetsluis een sterker punt van defensie behoort te zijn, en dat daarom schepen van grooter kaliber aldaar gestationeerd moeten wezen.

ROME, 20 Oct.— Alhier is Zondagavond 28 Sept., weder een feit voorgevallen, 't welk de gansche Katholieke wereld met verontwaardiging zal vervullen. Aan Kardinaal Parocchi, 's Pausen vicaris-generaal voor het bisdom Rome, is de toegang geweigert tot het lazareth Santa Sabina, toen hij aldaar de zieken wilde bezoeken. Tevergeefs verklaarde hij, dat hij in het militaire hospitaal toch binnengelaten was; de directeur van het lazareth had in last hem den toegang te weigeren en volhardde daarbij.— Aldus is 's Pausen hoogste vertegenwoordiger als Bisschop van Rome, is dus de Paus zelf niet meer vrij om te Rome zelf jegens de onder zijn hoede gestelde diocesanen de heiligste plichten van het herdersambt te vervullen, namelijk het bezoeken der stervenden! *Zulk* een inbreuk op de geestelijke rechten des Pausen was tot dusver ongehoord en bewijst opnieuw, dat de toestand van den Paus te Rome door het Roover-gouvernement inderdaad onhoudbaar is gemaakt. Kan de Paus zelfs zijn rechten als Bisschop van Rome niet meer uitoefenen, welk recht blijft hem dan nog?...............

Duitschlands Koloniale Politiek.

De *Times* deelt over de nieuwe Duitsche bezittingen in Afrika eenige bijzonderheden mede, die de annexatieplannen van Duitschland onder een geheel nieuw daglicht stellen. Het is het verhaal van een jager, Parker Gillmore, die reeds de halve wereld heeft rondgereisd.

Hij is van oordeel, dat Angra Pequeña totaal ongeschikt is voor kolonisatie, en door Duitschland slechts beschermd wordt, om de Duitsche landverhuizers van daar dieper landwaarts te laten trekken, naar Bekwanenland, Transvaal enz. 't Was slechts een listig middel, zegt hij, om de Engelschen uit hunne Kaapkoloniën te verdringen en eventueel de Boeren bij een oorlog tegen de Engelschen te helpen.

"Prins Bismarck en Paul Kruger", zoo gaat hij voort, „ hebben ongetwijfeld die zaak in alle bijzonderheden beklonken, en iedereen moet erkennen, dat het fijn is overlegd. Wil echter Engeland een spaak in het wiel steken, dan moet het daarmee niet talmen. Wat zou er gebeuren, indien wij op een goeden dag, door de mogelijke verwikkelingen van een Europeeschen oorlog, het Suez-kanaal eens gesloten vonden. Zoo dat wij onzen weg naar Indiën, China en de Straits Settlements weer om de Kaap zoude moeten nemen? En dan, als er in Zuid-Afrika een Hollandsche Republiek gevestigd ware, die ons een kolonisatie weigerde aan de Kaap? Wij zouden dan ons Indisch Rijk, onze Straits Settlements en het grootste gedeelte van onzen handel met China en Japan verliezen". — Parker Gillmore sluit zijn waarschuwing met de volgende krasse voorspelling: „ Op den dag dat het tegenwoordig gouverment besloot vrede te sluiten met de opstandelingen van den Transvaal, wordt, geloof ik, het doodvonnis van het Engelsche Rijk onderteekend".

Tegenover het blijkbare voornemen van Engeland echter, om Duitschland zijn veroveringen in West-Afrika niet te betwisten, staat het feit, dat de Brit alle mogelijke voorzorgsmaatregelen neemt. Het ministerie van Marine zal het effectief der vloot vermeerderen, en met name door kanonneer- en torpedo-booten. Sedert eenigen tijd zijn nieuwe typen in studie en elk oogenblik worden te Woolwich proeven genomen met model-kanonnen. Het budget van Marine zal dus over 1885 aanmerkelijk hooger zijn.

PARIJS, 28 Oct. — Eene colonne Fransche troepen, naar Yen-The gezonden, overviel en versloeg de achterhoede van het Chineesche leger, welke naar de gebergten moest wijken. Een andere colonne opereert in de nabijheid van Thin-Guyen.

De gezondheidstoestand der Fransche strijdmacht in Tonkin schijnt veel te wenschen over te laten. Er zijn geruchten in omloop, volgens welke de cholera zoowel bij de marine als bij de landmacht offers eischt.

— 3 November. Te Nantes zijn vijf gevallen van cholera voorgekomen.

BERLIJN, 22 Oct.— De *Germania* bevestigt het bericht, dat de Priesters, die verbannen en veroordeeld waren ter oorzaken van de Meiwetten, gemachtigd zijn om naar Duitschland terug te keeren. Hun Duitsch burgerschap hebben zij door dat verlof echter nog niet weêr gekregen; daarvoor wordt nog een afzonderlijk besluit van den Bondsraad vereischt.

— 2 November. De verkiezingen voor den *Reichstag* zijn in den Elzas ten gunste der Franschen uitgevallen.—Over het geheel zou Prins Bismarck 10 stemmen te kort komen om de meerderheid te bezitten in den *Reichstag.*

SOUTHAMPTON, 20 Oct.—Alhier is aangekomen het stoomschip „Oder", met het bericht, dat de stoomboot „ Maasdam" in brand en naar allen schijn verlaten heeft ontmoet. De boot brandde met zulk eene hevigheid, en de rookwolken, waarin zij gehuld was, waren zoo dik, dat het der booten te eenenmale onmogelijk was haar te naderen. De „Maasdam" behoort tot de Ned. Amst. Stoom. Maatschappij; was van Rotterdam naar New-York onderweg met 50 man scheepsvolk en 150 passagiers, die, naar verondersteld wordt, omgekomen zijn, daar men niet het minste teeken van booten heeft gezien.

BRUSSEL, 28 Oct.— Het gejubel der Belgische liberalen over den uitslag der gemeentelijke verkiezingen van verleden Zondag geldt niet eene *overwinning* in den eigenlijken zin des woords—want dan zouden de Katholieken daar meer reden voor hebben dan *zij*—, maar komt veeleer voort uit een gevoel van verademing, wijl zij niet hadden durven hopen er zóó genadig af te komen! De berichten hunnerzijds waren gisteren zoo optimistisch mogelijk, omdat zij de keerzijde der medaille niet lieten zien. Dat zij hun zetels te Brussel, Antwerpen, Luik, Gent, Doornik enz. gehandhaafd hebben, is helaas maar al te waar; doch hetzelfde deden de Katholieken te Brugge, Kortrijk, Aalst, St. Nicolaas, Oudenaarden, Dendermonde, enz. enz. Zulks kan echter onmogelijk als een zegepraal worden genoteerd. Slechts de kantonale hoofdplaatsen Chièvre Beauraing en Rochefort, waar de Katholieken meerderheid van den Raad in een liberale werd veranderd, alsmede de verplaatsing van enkele zetels te Verviers en St. Josse ten Noode, mogen door de liberalen als „ overwinningen" geboekt worden. Maar daar tegenover kunnen dan de Katholieken hunnersijds een lange reeks van overwinningen aanwijzen, welker gisteren door de telegraaf slechts zeer onvolledig bekend werden. Niet twee, maar *vier* arrondissements-hoofdplaatsen zijn door de Katholieken veroverd, nl. Mechelen, Veurne, Tongeren en Bastogne. Niet zes maar *twaalf* kantonale hoofdplaatsen, nl. Assenede, Caprijcke, Nieuwpoort, Menin, Harlebeke, Avelgem, Boom, Gheel, Thourout, Binche, Dalhem en Spa. En bij deze 16 overwinningen komen er nog een groot aantal in kleinere gemeente, waar insgelijks de liberale meerderheden verjaagd en de door den vorigen minister Rolin opgedrongen burgermeesters omvergeworpen zijn.

Overigens is het zeker, dat de Liberalen te luide triomf kraaien. Want wel is waar zegevierden zij in de groote steden, maar daarentegen ontnamen hun de Katholieken verscheidene steden van den tweeden rang, zooals *Mechelen, Lier, Nieuwpoort, Binche*, enz. enz. En op het platte land— ⅔ der totale bevolking van het Koninkrijk bevattende,—is het succès der Katholieken mede niet gering. Als ten slotte de balans van winsten en verliezen wordt opgemaakt, zal zij dus nog met een saldo voor de Katholieken sluiten.

— 3 November. De jongste politieke gebeurtenissen hebben het zenuwgestel van den Koning zeer geschokt.

NEW-YORK, op 28n Oct. jl. heeft een hevige storm langs de kust van Engeland gewoed. Vele vaartuigen werden op het strand geworpen en zijn vergaan. De kruiser der Duitsche marine, *Unding*, is aan de kust van Denemarken verongelukt; het scheepsvolk is echter gered.

— 3 Nov. Er wordt bericht, dat verschillende transatlantische stoomvaartmaatschappijen in onderhandeling zijn om den overtochtprijs van Europa naar Amerika te verhoogen.

— 4 Nov. De voortdurend herhaalde geruchten omtrent de gevangenneming van Generaal Gordon veroorzaken vrij wat ontsteltenis in Engeland. De regeering hecht er echter geen geloof aan.

CAIRO, 5 Nov.— Men meldt dat de Engelsche troepen langs den Nijl optrekken. Het Staffordshire regiment is van Wadx-Halfa naar Dongola in booten vertrokken. Er wordt officiëel tegensproken, dat Lord Wolseley onderhandelingen heeft aangeknoopt met den Mahdi betrekkelijk de bevrijding van Generaal Gordon en de Egyptische bezetting, en het terugtrekken van de Engelsche expeditie. De Khedive heeft Lord Wolseley de officiëele opdragt gedaan om Generaal Gordon in den Soudan te vervangen.

Roma, 20 October 1884.

Mi muy estimado Amigoe, Cobi.

Ata nos na Roma. Lo mi no sali liger

foi es lugar-aki. Sin duda lo bo haja hopi carta scirbi den es stad interesante. Nos cuater a huur dos cuarto no leuw foi *Fontana di Piazza Navona* pa tres luna. Awor mees mi por scirbi bo hopi cos di Roma caba, maar pa no loebida nada, mi ta sigi mi notici manera mi a coeminza na principio. Toch, Cobi, lo bo no toemá mi na maloe, koe mi ta contesta promer bo carta di 20 di Augustus i es otro famoso di 12 di September.

Semper mi ta contentoe di haja notici di mi tera, manera bo a doená mi den bo carta di 20 di Augustus, koe mi a ricibí na *Carcasona*, mees ora koe mi carta di 18 di September tabata na post. Cerda bon, koe semper ta gustá mi, di tende, koe Curaçao ta bai adilanti. Bo critica riba jonkman i casamentoe lugeso ta berde. ¿Ki dia lo nan comprende, koe un grandeza loco na lugar di halza, ta baha nan mas tantoe?

Nunca mi por a corda, koe bo por manda bo pen scirbi manera bo a haci den bo carta famoso di 12 di September. Mi kier kere koe, manera bo dici, un otro a judá bo scirbi es carta. Maar ta basta bonitoe di scirbi un tal carta, larga koe nan a judá bo.

Maike i nos otro amigoenan a tende coe gustoe, ora mi a lezé na linga Frances. Toer, foi principio té na fin, ta berdad paroe. Bo jioe *Law* tabata para gracioso riba es meza i su contesta tabata bon. Respondi, koe ciertoe hende a doena poco tem despues den "Vrijmoedige", ta un contesta falsoe. E *Redactor*—ai pordoná mi! mi no por bisa "Redactor", pasobra *Redactor di Vrijmoedige* no ta responsabel di un artikel mandar, maské es-aki ta firmar coe un nomber ó letter fingido. O mi amigoe! ta masjar facil di scondé su curpa tras di un otro, anto semper bo ta fica morente, intact i ta un otro, koe ta fica culpabel. No, esai mi no ta haja caballeroso. Pa mi, un Redactor, si el kier ta un Redactor di respect, ta mas ó menos responsabel pa toer kiko ta parca den su courant, principalmente pa artikel ó seritonan no firmar coe un firma propia.

Es-un anto, jamar *Een geencyclice-rde* den e courant, [koe nos por compara coe un cas di Findisji, camina nan ta expone i bende toer cos, bon i maloe, i casi toer cos bon gastar, koe no ta sirbi mas: ó coe un muher, koe ta bende foi mees macoetoe toer sorto di fruta hechoe i berde, basta koe el ta gana placa], no ta doená ó un contesta drechoe. ¡Mira Cobi, kiko el ta haci!

El a zundra promer nos catoliconan; pasobra, é dici, nos ta condena indispensablemente toer koe no ta católico, na fiernoe. Ganja, el a ganja den e artikel, koe el a scirbi esai, cordando palabra di Voltaire: *Saca mentira noema, manera un diabel, semper lo bo haja algun, koe lo keré bo.*

Awor bo *Law* chikitoe a doena un respondi klaar diciendo: koe solamente es, koe ta moeri den picar mortal, ta bai fierno! — Kiko awor sjon Geëncyclieerde ta haci? El kier, koe bo jioe Law ta doena tambe es respondi-aki di catesatie: Ningun hende por ta salbar sin bautismo. Bobo es seritor mester ta, si é no ta mira, koe el a troca cuestion. Anto el ta concede caba, koe nos no ta manda hende na fierno, si nan a ricibi bautismo noema. Awor henter mundo sá, koe no solamente católicanan, ma hopi otro religion ta bautiza su jioenan: prés es scritor a admiti, koe nos católico no ta manda toer koe no ta católico na fiernoe.

¿Maar, Cobi, kiko lo bo bisé, si el ta fica para riba pregunta: ¿nos ta condena anto toer hende na fiernoe, si nan no ta batizar? Wel, anto bo por respondéle asina; ó mihor larga para bo Law chikitoe trobe arriba meza, i bo puntré. Law, ¿ningun hende no por ta salbar sin bautismo? i lé respondé bo. No papa. Anto lo bo larga sigi. ¿Maar Israelietnan i otro, koe no ta ricibi Sacramentoe di bautismo, ta bai perdir indispensablemente? i lé doena, sin duda, es respondi. O no papa; pasobra tien tres sorto di bautismo: bautismo di deseo, bautismo di sanger i bautismo di awa, koe ta berdadero Sacramentoe di Bautismo.

I si nan ta fada bo curpa muchoe, i koe nan ta pidi bo splicamentoe di es tres bautismonan, anto combida nan noema di bini dos bez den seman na catesatie, ajá nan por tende, kiko ta nifica es palabra. Keré mi, Cobi! pa hopi ta bon, koe nan ta frecuenta un poco nos catesatie, anto lo nan no papia ó scirbi tantoe bé, di manera di mas bobo, tocanti nos religion. Maar mi ta caba es asuntoe-aki, i ta bai contá bo sigimentoe di mi biaga, koe lo bo doena pa titel:

CAPITEL XI.

Foi Carcasona té na Roma.

Na 20 di September nos a sali foi Carcasona. Carcasona no ta nifica hopi cos. Ta un stad chikitoe di 21.000 habitantenan. Ferrocarril a hiba nos na Narbonne, un stad tambe di masjar poco interes, si bo ta kita su fabricanan, koe ta traha brendi. No leuw foi Narbonne bo tien Cette, koe tien 25000 habitante, su situacion ta masjar bonitoe, el ta trahar den forma di un mitar cirkel contra un seroe di kalki, koe tien haltura di 500 pia. El tien un haaf basta grandi pa comercio, koe tien ai.

Ora nos a jega ai, net tabata un barcoe chikitoe, un boto di bela drechar pa bai na Marseille. Nos a probecha di es ocasion pa haci trobé un biaga di lamar.

Despues di a pasa hopi ora masjar gustoso i koe nos no tabata muchoe leuw foi Marseille, stroom a bira muchoe duroe i bientoe bien robes. Den di anoche nos a mira, koe es biaga chikitoe por wel caba coe nos bida; cada bez toch un fogada tabata manda nos boto for di su koers asina, koe na lugar di bai adilanti nos a bai mas atras. Nos kaptan i nos toer tabata stima ainda nos bida i a huzga mehor di bai na tera. Tabata marduga koe nos a scapa nos curpa den un di e bocanan koe lamar tien aja. Nos no tabata muchoe aleuw mas di Marseille, maar basta ainda pa cansa nos curpa. Despues di a camna siete ora largoe, nos a jega pappa sodar i jeea coe stof na Marseille.

Nos no a bini na Marseille pa fica largoe ai: prés nos no a mira casi nada di es stad, koe ta bonitoe i koe tien mas koe 200.0000 habitante. Toer tabata tristoe i casi toer hende tabata bisti na rouw. Ainda tien algun hende koe ta moeri di cólera, maské awor ta masjar poco. Ma es poco tabata basta pa haci nos hui for di es stad. Despues di a fica ai un 10 ora, nos a sigi nos biaga té na Genua.

Mi no tabatien muchoe gustoe, Cobi, pa bai na es stad, koe, manera mi tabata tende, ta un lugar masjar robes. Na Marseille den nos hôtel nos tabata leza den courant *Epoca* un cos terribel, koe a socede na *Genua* na 20 di September mees. Na ocasion di aniversario di es dia sacrilego, koe Italia a roba tera legitimo di Papa, nan tabata pasa caja coe un bandera di *Satanas*, koe tabata trapa bao di su pia *Tiara* (Corona di Papa) i jabinan, koe tabata figura jabinan di S. Pedro. Policie a respecta es bandera di Satanas, i hende revolutionarionan si tabata grita: "Bravo jonkman independientenan di Genua! Coerasji, camna constante adilanti, "pasobra dia lo jega, koe Satanas lo triumfa."—Si, E triumfa manera el a triumfa ora el a lamanta contra Dios, i koe el a cai como un rayo foi di cieloe di mas haltoe té na fondoe di fiernoe!

Nos toer tabata sinti es palabra sacrilego; un frioe a cohé nos. Nos pober Govert, mas koe nos toer. Ta el koe tabata kibra nos silencio di dos minuut diciendo: "No, lé no triunfa." I Maike tabata sigi: "Imposibel! lo nos mira koe lé kibra "su cabez contra baranca di S. Pedro." "Si", nos toer tabata grita: "*Biba Roma!*"

(*E ta sigi.*)

LAATST BERICHT.

Den 1n November is te New-York aangekomen de N.-Duitsche Lloid stoomboot *Rhein*, aan boord voerende de 186 passagiers en 45 man equipage van de verbrande stoomboot *Maasdam*. Laatstgenoemde stoomboot was op 24 Oct. door een petroleum-ontploffing reddeloos in brand geraakt, en nog dienzelfden dag werden de opvarenden in 6 reddingsbooten door de *Rhein* gered.

De Heer en Mevrouw VAN DEN BRANDHOF betuigen bij deze hartelijken dank aan allen die hun op 3 en 7 dezer blijken van belangstelling hebben gegeven.

Curaçao, 13 November 1884.

BEKENDMAKING.

Dé publieke verkoop van GOUDEN en ZILVEREN voorwerpen, beleend bij de Spaar- en Beleenbank van 1 Januari tot met 30 Juni 1882 onder N° 5545 R tot met 972 S, wordt voortgezet op Donderdag 20 dezer en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der interesten.

Curaçao, 15 November 1884.

De Voorzitter
M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

FIENDISJI di prendanan di ORO i PLATA, koe tien placa tiá arriba, na Spaar- i Beleen-bank, fó di 1° Januari té 30 Juni 1882, di N° 5545 R. te 972 S, lo tien lugá dia 20 November i dianan sigiente.

Ta pidi donjonan, di paga interes, afin di evita bendementoe.

Curaçao, 15 November 1884.

President,
M. P. CURIEL.

AVISO.

Es koe ta firma aki bauw ta participa na público koe el a perdé un hologi di oro i un cadena i kende koe hayé tresé pa mi lo worde bonpagá.

Curaçao 15 November 1880.

G. ALPHONSUS.

STIMADOR DI CABAI!

Kende koe kier coempra un bon *Cabai, Camnador famoso, color bonitoe blancoe, mansoe* i *moza* pa 350 florin, toema informacion na Bureau di "Amigoe."

Rebista del Mercado.

NEW-YORK, Nov. 5, 1884.

Azúcar. — (Mercado quieto).			
Cuba-Mascabado	4¾	á	5[illegible]
idem Centrífugo	[illegible]	á	[illegible]
Pt- Rico	4½	á	[illegible]
Aloe		[illegible]	[illegible]
Brazilete.			
Delgado	$ 20	á	25
Grueso	$ 2[illegible]	á	30
Café. (Existencia 23.463 sacos).			
MARACAIBO.			
Trujillo	9¾	á	10¼
Rosario	10	á	10¾
Merida	10¼	á	12
Cúcuta	10¾	á	11¼
Clases extra	12	á	1[illegible]
SABANILLA. (Existencia 4.960 sacos).			
Ordinario	10	á	10¼
Regular	10½	á	10¾
Bueno	11	á	11¼
Superior	12	á	1[illegible]
Clases extras	13	á	14
LA GUAIRA, CARÁCAS Y Pt° CABELLO (Existencia 14.700 sacos).			
Trillado	9¾	á	1[illegible]
Descerezado	10½	á	1[illegible]
CORO	9	á	[illegible]
Bálsamo Tolú	35	á	38
Bálsamo Copaiba		á	[illegible]
Cueros de chivo. (Mercado firme).			
Coro escojidos 1ª		á	[illegible]
Coro escojidos 2ª		á	[illegible]
Coro escojidos 3ª		á	[illegible]
Maracaibo	31	á	[illegible]
La Guaira & Pt° Cabello	27	á	[illegible]
Rio Hacha sin escojer		á	40
Cueros de venado. (Mercado quieto).			
Orinoco		á	[illegible]
La Guaira	28	á	[illegible]
Pt° Cabello		á	[illegible]
Cueros de Res.			
Dulces La Guaira		á	18
„ Pt° Cabello		á	19
Salados		á	18
MARACAIBO. (Mercado quieto).			
Dulces	17[illegible]	á	1[illegible]
Salados		á	14
SABANILLA, sin escojer		á	17
BOGOTA, idem	19½	á	2[illegible]
RIO HACHA, sin escojer		á	18
ORINOCO, sin escojer		á	2[illegible]
Pto. PLATA		á	1[illegible]
Caucho. (Mercado quieto).			
Pará fino		á	[illegible]
„ ordinario		á	[illegible]
Cacao. (Mercado quieto).			
Maracaibo	22	á	24
Carácas	17	á	18
Dividivi. (Mercado quieto)	$ [illegible]	á	$ [illegible]
Lana		á	9
Miel de Abeja.			
de Cuba, por galon en depósito	53	á	55
de St° Domingo „ „	51	á	52
Palo de Mora. (Mercado quieto.)			
Maracaibo		á	13.60
Sabanilla		á	14.[illegible]
Zarapia. (Nominal)	1.50	á	1.[illegible]

CAMBIOS. ☞ El cambio en Paris sobre Lóndres está hoy á fr 25.24

Sobre Lóndres Letras Banqueras	á 3 d	[illegible]	á 4 8[illegible]
id. „ „	„ 60 „	„	á 4 8[illegible]
Sobre Paris, „ „	„ 3 „	frcs	á 5 2[illegible]
id. „ „	„ 60 „	„	á 5 2[illegible]
Sobre Hamburgo „ „	„ 3 „	M.	á 9[illegible]
id. „ „	„ 60 „	„	á 9[illegible]

Azúcar Refinada.— El "drawback" sobre azúcar refinada ha sido reducido á $ 2.[illegible] ménos 1[illegible].

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt e hijos.